

- Yngleplads
- Raste- og overvintringsområde
- Østatlantiske træk-rute

En tankstation for fugle

Dets centrale placering langs den Østatlantiske træk-rute gør Vadehavet til et afgørende tilflugtssted for over 10 millioner trækfugle hvert år. Mange fugle så som islandsk ryle, knorregæs og almindelig ryle er afhængige af vores kystnære vadehav og strandenge for at kunne finde føde og hvile. Her kan de finde nok næring, så de kan begive sig ud på den lange rejse fra deres hjem i Afrika om vinteren og Europa til deres yngleplads i Arktis.

God rejse!
 Vadehavets træk-rute initiativ (WSFI) blev oprettet i 2012 for at støtte beskyttelsen af trækfuglene, mens de rejser langs den Østatlantiske træk-rute. Initiativet hjælper med overvågning og kapacitetsopbygning indenfor habitatbestyttelse og forvaltning af områderne.

Nogle af dem som spiller hovedrollerne i Vadehavet

- Spættet sæl**
 Seehund (DE)
 Harbour seal (GB)
 Gewone zeehond (NL)

Den spættede sæl, som er en af vores største rovdyr, og som findes i toppen af fødekæden, forsvandt næsten fra området i midten af 1900-tallet. Takket være en dedikeret bevaringsindsats, der blev udført i 1970'eren, har du i dag en stor chance for at se nogle af de 40.000 sæler, som solbader på sandbankerne.

- Almindelig ryle**
 Alpenstrandläufer (DE)
 Dynlin (GB)
 Bonte strandloper (NL)

Spektakulære flokke af vadefugle så som almindelig ryle kan ses overalt. Hver kvadratmeter af vadehav forsyner vores vadefugle med et solidt måltid takket være de millioner af bittesmå dyr, som lever under den fedtede, brune overflade.

- Sandorm**
 Wattwurm (DE)
 Lugworm (GB)
 Zeepier (NL)

Hold godt øje med de tydelige, spaghetti-lignende bakker i sandet, som sandormene laver. Man kan kende sandormene som vadehavets gartnere, da de genbruger overfladen ved at tilsætte ilt, og på denne måde puster de liv i Vadehavets fødekæde.

- Hindebæger**
 Strandflieder (DE)
 Sea Lavender (GB)
 Lamsoor (NL)

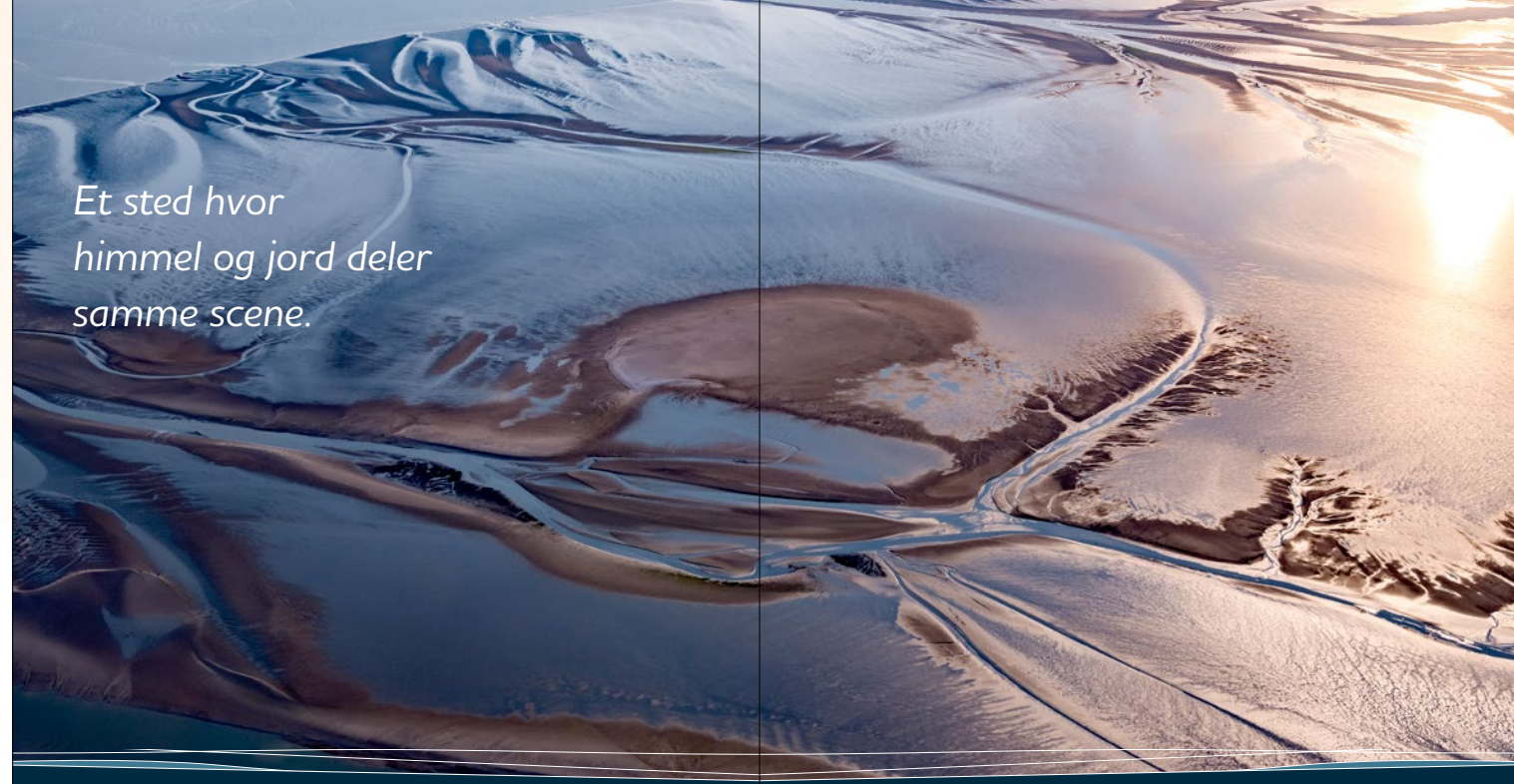

Kast dit blik mod strandengen om sommeren og opdag hindebægernes lilla blomster. Hver gang deres hjem ved havet bliver oversømmet af tidevandet, dannes der bundfald mellem planterne. Det får bunden til at hæve sig, og herved hjælper dette vilde, rige levested med at tilpasse sig til havvandsstigningerne.

- Alger**
 Algen (DE)
 Algae (GB)
 Zeewier (NL)

Vadehavet virker måske øde, men det er fuld af liv. Sedimentoverfladen er næsten fuldstændig dækket af tusindvis af mikroskopiske algearter. Disse algearter kan ses som en grøn eller brun glans på overfladen af mudder og sand.

Et sted hvor
 himmel og jord deler
 samme scene.

Februar 2021 | Udgivet af
 Common Wadden Sea Secretariat (CWSS) i samarbejde med organisationerne vist nedenfor.
 Virchowstraße 1 | 26382 Wilhelmshaven | Germany
 T +49 (0)4421 9108 0 | info@waddensea-secretariat.org
 www.waddensea-worldheritage.org
 Foto: albedo39 Satellitenbildwerkstatt, Achim Meurer, Marcel van Kammen, Martin Elsen, RED STAR / Nationalpark Vadehavet
 Tekst: R&M Promotions, CWSS | Design: Strandgut GmbH
 Tryk: Rautenberg Druck | Printet på 100% genanvendeligt papir.

Vores Verdensarv Vadehavet

Et Vadehav. En verdensarv.

Vadehavet er et sted som ingen andre på jorden. Det er et unikt, naturligt havlandskab fuld af liv, som tilbyder et livsvigtigt hjem for verdens dyreliv og uforglemmelige oplevelser for besøgende.

I 2009 blev Vadehavet optaget på UNESCOs Verdensarvsliste og kom dermed på lige fod med verdens naturlige vidundere, som også tæller Galápagosøerne og Grand Canyon.

Naturen har ingen grænser

Ingen andre steder på Jorden finder du en mere forskelligartet og dynamisk kystlinje i denne skala. Vadehavet former et sammenhængende økosystem, som strækker sig over danske, tyske og hollandske kyster, og rummer over 10.000 forskellige dyrearter og planter. For nogle dyrearter er Vadehavet et hjem, og for andre er det en livsnødvendig rasteplads på deres verdensomspændende rejse.

Verdensarv siden 2009

At blive optaget på UNESCOs Verdensarvsliste er den højeste anerkendelse et naturområde kan opnå. UNESCOs Verdensarvsliste hylder Vadehavets universelle værdi, samt de tiltag der er med til at beskytte og forvalte området både nu og i fremtiden.

Enestående Universel Betydning:

Vadehavet er det største ubrudte system af mudderflader og tidevandssand i verden.

Verdensarvskriterier:

- Geologiske processer
- Økologiske og biologiske processer
- Biodiversitet

Areal: 11,434 km²

På verdensplan er biodiversitet afhængig af Vadehavet.

Et unikt landskab formet af vind og vand

Gennem de sidste 8000 år er denne dynamiske kystlinje blevet formet af elementerne, og er derfor stærkt påvirket af den stigende havvandstand. Det kontinuerlige sammenspil mellem vind, strøm og tidevand skaber et kontantskiftende sceneri af øer, sandbanker, kanaler, sand og vade, strandenge, strande og klitter.

Mens disse naturlige processer fortsætter med at fungere stort set uforstyrret, bliver dette steds ekstraordinære, geologiske forskellighed til et hjem for tusindvis af utrolige planter og dyrearter, som på klogeste vis har lært at tilpasse sig til stedets skiftende miljø.

Biodiversitetens beskytter

Vadehavet er et uerstatteligt sted for global biodiversitet lige fra encellet organismer til planter, fisk, fugle til havpattedyr. Her findes der et vidtforgrebet fødenet, som gør stedet til et frugtbart hjem for et stort antal af naturens skabninger, og som er afgørende for bevarelsen af millioner af trækfugle, der besøger stedet på deres verdensomspændende rejser.

En fælles indsats

Danmark, Tyskland og Holland indgår i en fælles indsats i beskyttelsen af denne enorme, naturlige skatkammer. Der er mange, som spiller en rolle i denne indsats - lige fra lokalbefolkningen, besøgende og virksomheder til nationalparker, regeringer, grønne NGO'er og internationale samarbejdspartnere.

Samarbejde på tværs af grænser

Det Trilaterale Vadehavssamarbejde mellem regeringerne i Danmark, Tyskland og Nederlandene blev dannet i 1978 på opfordring af forskningsmiljøet og grønne NGO'er. Det trilaterale samarbejde fremmer samarbejde og videndeling mellem partnere fra politiske interesser, naturbeskyttelse og videnskab til lokale interessenter for at sikre en koordineret tilgang til at forvalte og beskytte dette enorme, naturlige økosystem.

Verdensarvssteder tilhører alle mennesker i verden og beskyttes for fremtidige generationer.

Oplev et natur vidunder

Et besøg i Vadehavet byder på enestående natur, lindrende ro og spektakulære møder med dyrelivet.

Dine sanser vækkes til live, mens du spejder mod den fjerne horisont, lytter til lyden af det knitrende vadehav, som er orkestreret af tusindvis af små krabber, smager på den salte luft, mærker slikket mellem dine tæer og dufter vadehavets friske luft.

Kyndige og venlige guider står klar til at kickstarte din passion for dette unikke sted med guidede gåture og eventyr om dyrelivet, samt sæl- og fugleture.

Vi glæder os til at byde dig velkommen!

I nærheden af dig

Ligegyldigt hvilken del af Vadehavet du besøger, har hver del sin egen charme og særpræg, som er fuld af højdepunkter.

Benyt følgende link for mere information og find et besøgscenter nær dig: www.verdensarv-vadehavet.dk